

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem–Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	történelem
1.5 Képzési szint	mesteri
1.6 Szak / Képesítés	A kulturális örökség kutatása és értékesítése

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Társadalom és hétköznapi élet az újkori Erdélyben					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			dr. Pál Judit				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Pál Judit				
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					40
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					50
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					24
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	131				
3.8 A félév össz-óraszám	175				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• alapvető történelmi ismeretek
4.2 Kompetenciabeli	• nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• nincs
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• nincs

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	- Az információk felkutatása a társadalomtörténet és kulturális öröksége területéről 18–19. századi szövegek elemzésének elsajátítása - Statisztikai adatok elemzésének elsajátítása - Szövegértés és szövegelemzés társadalomtörténeti szakszövegek esetében - Tudományos dolgozat készítése 19. századi források alapján
Transzverzális kompetenciák	- A szakmai feladatok pontos, szabatos, felelős teljesítése, a tudományos etika szabályainak betartásával, az idézés szabályainak betartása és a plágiumok elkerülése - Hatékony csoportmunka, különböző szerepek és feladatok ellátása a csoportban

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	megismertetni a hallgatókat Erdély társadalomtörténetének főbb fogalmaival, témáival és folyamataival
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Az előadás interaktív módszerek felhasználásával is bemutatja az újkori társadalomtörténet nagy témáit - A szeminárium során fontos célkitűzés, hogy a diákok önálló kutatómunkát végezzenek és ehhez gyakorlati módszereket is elsajátítsanak - A feedback és a dolgozat révén az órán elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazására is sor kerül - A legújabb szakirodalom ismertetése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés	megbeszélés, szövegelemzés	
2. Társadalomtörténet – kultúrtörténet	előadás, vita	
3. Felekezetek és etnikumok Magyarországon és Erdélyben 1848 előtt	statisztikák elemzése	
4. Népesedés és családszerkezet a hagyományos társadalomban	előadás, statisztikák, grafikonok elemzése	
5. Rendi társadalom: arisztokrácia és nemesség	előadás, powerpoint	
6. Rendi társadalom: parasztság	előadás, powerpoint	
7. Rendi társadalom: polgárság és városok	előadás, powerpoint	
8. Életmód és mentalitás az újkor határán: lakás, öltözet, étkezés. A tér- és időszemlélet átalakulása	előadás, powerpoint	
9. Felekezetek és nemzetiségek a dualizmus idején. Az asszimiláció kérdése	előadás, powerpoint	
10. Hatalom és társadalom, társadalmi konfliktusok	előadás, powerpoint	
11. Politikai participáció és politikai kultúra	előadás, beszélgetés	
12. Társadalmi nyilvánosság – a nyilvánosság szinterei	előadás, beszélgetés	
13. A magyar középosztály megteremtésének problémái	előadás, vita	
14. Szimbolikus politika. Mítosz és történelem	előadás, powerpoint	

Könyvészet

Kötelező:

GYÁNI GÁBOR–KÖVÉR GYÖRGY: *Magyarország társadalomtörténete. A reformkortól az első világháborúig*. Bp. Osiris, 2001.

Ajánlott:

BÁCSKAI VERA, *Városok és városi társadalom Magyarországon a XIX. század elején*, Budapest, 1988.

BÁCSKAI VERA: *Városok Magyarországon az iparosodás előtt*. Budapest, 2002.

BÁCSKAI VERA–NAGY LAJOS, *Piackörzetek, piacközpontok és városok Magyarországon 1828-ban*, Budapest, 1984.

BÁCSKAI, VERA (Hrsg.): *Bürgertum und bürgerliche Entwicklung*. Budapest, 1986.

BENEVOLO, LEONARDO: *A város Európa történetében*, Budapest, (1995).

BRUCKMÜLLER, ERNST: Ein begrenzter Aufstieg. Das österreichische Bürgertum zwischen Biedermeier und Liberalismus. In: *Innere Staatsbildung und gesellschaftliche Modernisierung in Österreich und Deutschland 1867/71 bis 1914*.

CLARK, PETER, (ed.), *Small Towns in Early Modern Europe*, Cambridge University Press, 1995.

Colocviul "Termenii: târg/oraş. Semnificație, evoluție și utilizare", in: *Historia Urbana*, tom I, 1993/1.

CONSTANTINESCU, N. N. (ed.): *Romania's Economic History. From the Beginnings to World War II*. Bucharest, 1994.

CSETRI ELEK, IMREH ISTVÁN: *Erdély változó társadalma 1767-1821*, Bukarest, 1980.

CSETRI, AL., IMREH, ȘT.: *Stratificarea socială a populației din Transilvania la sfârșitul orânduirii feudale (1767-1821)*, in: *Populație și societate. Studii de demografie istorică*, vol. I, Cluj, 1972.

CSETRI, ALEXA, IMREH, ȘTEFAN: *Aspecte ale situației și dezvoltării orașelor din Transilvania (1786-1848)*, in: *Studia Universitatis Babes-Bolyai, Series Historia*, fasc. 2, Cluj, 1966.

DE VRIES, JAN: *European Urbanization 1500-1800*. London, 1984.

DEÁK, ERNŐ, *Das Städtewesen der Länder der Ungarischen Krone (1870-1918)*, vol. II/1-2. Ausgewählte Materialien zum Städtewesen, Wien, 1989.

DIEDERIKS, H. A. és mások: *Nyugat-európai gazdaság és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig*. Budapest, 1995.

Dieter Hain, Andreas Schulz (Hrsg.): *Bürgerkultur im 19. Jahrhundert. Bildung, Kunst und Lebenswelt*. München, 1996.

Din istoria Transilvaniei, sub îngrijirea lui Miron Constantinescu, vol. I-II, București, 1963.

EGYED ÁKOS: *A korszerűsödő és hagyományörző Erdély*, Csíkszereda, 1997.

EGYED ÁKOS: *Falu, város, civilizáció*, Bukarest, 1981.

EPERJESSY GÉZA: *A szabad királyi városok kézművesipara a reformkori Magyarországon*, Budapest, 1988.

ERDEI FERENC: *Magyar város*, Budapest, 1974.

FISCHER, WOLFRAM: *Wirtschaft und Gesellschaft im Zeitalter der Industrialisierung. Aufsätze–Studien–Vorträge*. Göttingen, 1972. (Kritische Studien zur Geschichtswissenschaft, Band 1)

GALL, LOTHAR: *Von der ständischen zur bürgerlichen Gesellschaft*. München, 1993. (Enzyklopedie Deutscher Geschichte, Bd. 25.)

GRÄF, HOLGER (Hrsg.): *Kleine Städte im neuzeitlichen Europa*. Berlin, 1997.

GUTKIND, E. A., *Urban Development in East-Central Europe: Poland, Czechoslovakia and Hungary*, *International History of City Development*, vol. VII, New York–London, (1972).

GYIMESI SÁNDOR, *Városok a feudalizmusból a kapitalizmusba való átmenet időszakában*, Budapest, 1975.

HALMOS KÁROLY: Polgár – polgárosodás – civilizáció – kultúra. In: *Századvég*. (1991) 1-2. sz.

HARDTWIG, WOLFGANG: *Vormärz. Die monarchische Staat und das Bürgertum*. München, 1985.

HOFFMAN, ROBERT (Hrsg.): *Bürger zwischen Tradition und Modernität*. Wien–Köln–Weimar, 1997. (Bürgertum in der Habsburgermonarchie, Bd. 6.)

HOHENBERG, PAUL M., LEES, LYNN HOLLEN: *The Making of Urban Europe 1000-1950*. Cambridge (Massachusetts)–London, 1985.

IMREH ISTVÁN: *Erdélyi hétköznapiak. Társadalom- és gazdaságtörténeti írások a bomló feudalizmus időszakáról*. Bukarest, 1979.

KAJTÁR ISTVÁN, *Magyar városi önkormányzatok (1848-1918)*, Budapest, 1992, p. 69-106.

KANN, ROBERT A.: *A History of the Habsburg Empire 1526-1918*, University of California Press, Berkeley–Los Angeles–London, 1980

KNITTLER, HERBERT: *Die europäische Stadt in der frühen Neuzeit. Institutionen, Strukturen, Entwicklungen*.

- Wien-München, 2000.
- KÖPECZI BÉLA (red.): *Erdély története*, vol. I-III, Budapest, 1987.
- KRABBE, WOLFGANG R.: *Die deutsche Stadt im 19. und 20. Jahrhundert*. Göttingen, 1989.
- MATZERATH, HORST: *Urbanisierung in Preußen 1815-1914*. Stuttgart-Berlin-Köln-Mainz, 1985. (Schriften des Deutschen Instituts für Urbanistik, Bd. 72.)
- MUMFORD, LEWIS: *A város a történelemben. Létrejötte, változásai és jövőjének kilátásai*, Budapest, 1985.
- NIEDERMAIER, PAUL: *Siebenbürgische Städte. Forschungen zur städtebaulichen und architektonischen Entwicklung von Handwerksorten zwischen dem 12. und 16. Jahrhundert*, Bukarest, 1979.
- PÁL JUDIT, FLEISZ JÁNOS (szerk.): *Erdélyi várostörténeti tanulmányok*. Csíkszereda, Pro-Print, 2001.
- PÁL JUDIT: *Városfejlődés a Székelyföldön 1750-1914*. Csíkszereda, Pro-Print, 2003.
- REULECKE, JÜRGEN: *Geschichte der Urbanisierung in Deutschland*. Frankfurt am Main, 1985.
- RUMPLER, HELMUT (Hrsg.): *Innere Staatsbildung und gesellschaftliche Modernisierung in Österreich und Deutschland 1867/71 bis 1914*. Verlag für Geschichte und Politik, Wien – Oldenbourg Verlag, München 1991.
- SCHASER, ANGELIKA: *Josephinische Reformen und sozialer Wandel in Siebenbürgen. Die Bedeutung des Konzivilitätsreskriptes für Hermannstadt*. (Quellen zur Studien zur Geschichte des östlichen Europa, 29). Stuttgart, 1989.
- SONKOLY GÁBOR: *Erdély városai a XVIII-XIX. században*. Budapest, 2001.
- STEWIG, REINHARD: *Die Stadt in Industrie- und Entwicklungsländern*. Paderborn-München-Wien-Zürich, 1983.
- STOOB, HEINZ: *Forschungen zum Städtewesen in Europa*. Band I. Räume, Formen und Schichten der mitteleuropäischen Städte. Köln, Wien, 1970.
- TEUTEBOURG, HANS JÜRGEN (Hrsg.): *Urbanisierung im 19. und 20. Jahrhundert. Historische und geografische Aspekte*. Köln-Wien, 1983.
- THERBORN, GÖRAN: *European Modernity and Beyond. The Trajectory of European Societies, 1945-2000*. London-New Delhi, 1995.
- WANDRUSZKA, ADAM-URBANITSCH, PETER (Hrsg.): *Die Habsburgermonarchie 1848-1918*. I-VI, Wien, 1975-
- WEHLING, PETER: *Die Moderne als Sozialmythos. Zur Kritik sozialwissenschaftlicher Modernisierungstheorien*. Frankfurt am Main-New York, 1992.
- ZIMMERMANN, CLEMENS: *Die Zeit der Metropolen. Urbanisierung und Großstadtentwicklung*. Fischer Taschenbuch Verlag, 1996.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Társadalomtörténet – kultúrtörténet	szövegelemzés, vita	
2. Felekezetek és etnikumok Magyarországon és Erdélyben 1848 előtt	statisztikák elemzése	
3. Népesedés és családszerkezet a hagyományos társadalomban	statisztikák, grafikonok elemzése	
4. Rendi társadalom: arisztokrácia és nemesség	szövegelemzés	
5. Rendi társadalom: parasztság	szövegelemzés	
6. Rendi társadalom: polgárság és városok	térképek, grafikonok elemzése	
7. Életmód és mentalitás az újkor határán: lakás, öltözet, étkezés. A tér- és időszemlélet átalakulása	szövegelemzés	
8. Felekezetek és nemzetiségek a dualizmus idején. Az asszimiláció kérdése	statisztikák elemzése	
9. Hatalom és társadalom, társadalmi konfliktusok	szövegelemzés, vita	
10. Politikai participáció és politikai kultúra	szövegelemzés, vita	
11. Társadalmi nyilvánosság – a nyilvánosság színterei	szövegelemzés, vita	
12. A magyar középosztály megteremtésének problémái	szövegelemzés, vita	
13. Szimbolikus politika. Mítosz és történelem	szövegelemzés, vita	
14. Dolgozatok bemutatása	megbeszélés	

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- kapcsolat a kulturális intézményekkel, múzeumokkal, könyvtárakkal
- kapcsolat a műemlékvédelemmel foglalkozó intézményekkel

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	az előadások és a kötelező könyvészet anyaga	vizsga	40% pont
10.5 Szeminárium / Labor	dolgozat készítése egy évfolyam 1918 előtti napilap alapján	dolgozatok értékelése	40%
	szemináriumi tevékenység	szemináriumokon való részvétel és aktivitás	20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Egy társadalomtörténeti jellegű dolgozat készítése egy évfolyam 1918 (kulturális örökség mesteri), ill. 1989 előtti (kommunikáció mesteri) napilap és a szakirodalom (min. 10 tétel) alapján – lábjegyzetekkel és bibliográfiával (leadási határidő: januári első óra).

A végső jegyhez mind a dolgozat, mind a vizsgán való részvétel kötelező és átmenő jegyet kell szerezni mindkettőn.

Kitöltés dátuma

2018. ápr. 15.

Előadás felelőse

Dr. Pál Judit

Szeminárium felelőse

Dr. Pál Judit

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018. ápr. 18.

Intézetigazgató

Dr. Nagy Róbert